

Sociologie výchovy

6. 4. 2019

Emile Durkheim

- zakladatel sociologie jako vědy - 1. kniha o školství
- 15. sociologický záměr D byl **FAKTA vs. společnost** (1893 - 1895)
- antropolog, sociolog
- sociologické učení - **kollektivní vědomí** (obecná víra)
- vědy společnosti (včetně náboženství, práva, jazyka)
- **Sociologie** - věda o společenské přírodě (1895)
- **Sociální fakta** - sociální vědy, sociální vědy, sociální vědy
- **Sociologie** - sociologie, sociologie, sociologie

A. Giddens

- britský sociolog
- **TEORIE MODERNITY** (bestselerská rozšířená věda)
- vztah modernity a postmodernity
- kritizoval marxismus
- modernita - v Evropě od konce 17. st.
- dílo: **Důsledky modernity**
- pojem kapitalismus
- **manifest**, třídní boj

M. Foucault

- francouzský filozof, historik, sociolog, teoretik
- **TEORIE VLASTNOSTI** (1976)
- **TEORIE VLASTNOSTI** (1976)
- **TEORIE VLASTNOSTI** (1976)
- **TEORIE VLASTNOSTI** (1976)
- **TEORIE VLASTNOSTI** (1976)
- **TEORIE VLASTNOSTI** (1976)
- **TEORIE VLASTNOSTI** (1976)
- **TEORIE VLASTNOSTI** (1976)
- **TEORIE VLASTNOSTI** (1976)
- **TEORIE VLASTNOSTI** (1976)

čas	tema	poznámky
10:00	1. přednáška	
11:00	2. přednáška	
12:00	3. přednáška	
13:00	4. přednáška	
14:00	5. přednáška	
15:00	6. přednáška	
16:00	7. přednáška	
17:00	8. přednáška	
18:00	9. přednáška	
19:00	10. přednáška	

P. Berger

- kniha - **Sociální konstrukce reality** spolu s Luckmannem
- A. Schutz - žáci
- společnost je výtvoem člověka
- objektivní realita neexistuje
- jazyk jako tvůrce reality
- klíčová je každodennost
- instituce

P. Bourdieu

- sociologie vzdělávání a kultury
- franc. myslitel
- habitus, sociální pole, třída
- teorie jednání - každodenní interakce
- rozdělil kapitály (ekonomický, sociální, symbolický, kulturní)
- symbolický boj o pozice
- habitus - soubor dispozic

Robert Merton

- teorie středního dosahu
- americký sociolog
- 1910 - 2003
- **sociologické paradigma** - Kuhn, Merton
- empirická sociologie vědy (část)
- klíčový pojem: **ANOMIE** - rozpad společnosti a norm

Přehled

- a) Antika - 40 let 19. st.
- b) 40 let 19. st. - 20 let 20. st.
- c) 20. do 60 let 20. st.
- d) 60 a 70 let 20. st.

1. Období velkého hledání
2. Období velkých empirických výzkumů
3. Období klasické sociologie
4. Postsociologie

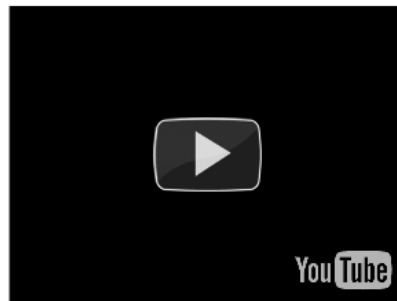
- Antika - 40 let 19. st. - Protosociologie
- 40 let 19. st. - 20 let 20. st. - Období klasické sociologie
- Od 20. do 60 let 20. st. - Období velkých empirických výzkumů
- Od 60 a 70 let 20. st. - Období velkého hledání

čas	tema	poznámky
10:00	1. přednáška	
11:00	2. přednáška	
12:00	3. přednáška	
13:00	4. přednáška	
14:00	5. přednáška	
15:00	6. přednáška	
16:00	7. přednáška	
17:00	8. přednáška	
18:00	9. přednáška	
19:00	10. přednáška	

čas	tema	poznámky
10:00	1. přednáška	
11:00	2. přednáška	
12:00	3. přednáška	
13:00	4. přednáška	
14:00	5. přednáška	
15:00	6. přednáška	
16:00	7. přednáška	
17:00	8. přednáška	
18:00	9. přednáška	
19:00	10. přednáška	

Sociologie výchovy

6. 4. 2019

Pojmy četba

- 1) Institucionalizace, legitimizace, internalizace
- 2) Sociální pole
- 3) Role ve společnosti
- 4) Knowledge Society (kapitalizace vědění)
- 5) Globalizace a vzdělávání
- 6) Nacionalismus
- 7) M. Foucault
- 8) Informační paradigma - přechod
- 9) Sociologie volného času
- 10) Teorie sociálního konfliktu
- 11) Sociální konstruktivismus
- 12) Národní identita

You **Tube**

J. Lorenzová - proti a pro
postmodernismus v pedagogice

- *Jak se postmodernismus
projevuje v pedagogice?*

Emile Durkheim

- utvrzení sociologie jako vědy - 1. katedra v Evropě
- hl. vědeckým zájmem D byl **řád ve společnosti**
- **1858 - 1917**
- antropolog, sociolog
- **náboženství - klíčový koncept pro zkoumání**
- rozvíjí osvícenskou tradici, návzanost na J.J. Rousseau
- **dělbá práce** - "O dělbě společenské práce" (dílo)
- **socální fakty** - struktury, kulturní normy, jsou vnějšího charakteru, tlak na jedince
- **sebevražda** - rozpracovává v díle

A. Giddens

- britský sociolog
- TEORIE MODERNITY (technicistní ráz střídá vědění)
- vztah modernity a postmodernity
- fenomém násilí
- modernita - v Evropě od konce 17.st
- dílo: Důsledky modernity
- pojem kapitalismus
- K. Marx, 19. st, komunistický manifest, třídní boje

M. Foucault

Foucault, Michel. 2000. Dohlížet a trestat. Praha: Dauphin.

Foucault, Michel. 1996. Myšlení vnějšku. Praha: Herrmann & synové.

Foucault, Michel. 1994. Dějiny šílenství. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.

Foucault, Michel. 1994. Diskurz, autor, genealogie. Praha: Svoboda.

- moc je pro něj principem vývoje a integrace společnosti. Metodologicky rozvíjel Foucault v 60. letech metodu archeologie a od 70. let metodu genealogie. Těžko zařaditelný
- klíčová témata jsou **moc a vědění**
- ústředním pojmem v archeologii vědění (způsob bádání, odkrývání skrytého) je pojem **epistémé** (soubor pravidel a postupů, jež by jakoby předepisovaly autorům vědeckých děl, kteří v dané epoše působí, předmět a styl jejich práce)
- pojem **diskurz** (=každý systém výpovědí, který množinu výpovědí, jimž vládne, drží pohromadě konečným množstvím pravidel a takto brání, aby se rozplynula v nějakém jiném systému výpovědí)
- epistéma
- Archeologie vědění - už ne základní jednotka epistémé, ale prolínání diskurzů
- disciplinační pojetí moci (panoptikum = spojení mezi technologií, vědění a mocí)
- tělo jako majetek krále / dnes tělo majetkem společnosti
- disciplinační techniky se stávají obecnou formou ovládnutí státu (nemocnice, školy...)
- bio -moc (tělo jako stroj)

Michael Foucault a Sociální pedagogika

- zaměření na abnormalitu
- (makro) moc konstruována a dále udržována pomocí menších konstruovaných kategorií – celého arzenálu symptomů, diagnóz a dalších charakteristik (například genderu, sexuality, zdravotního statusu), které byly lidské bytosti přiřčeny (Foucault, 2010, 135)
- vědní obory
- roli kritika mocenských struktur moderní společnosti ukazuje, jak je chování jednotlivců a skupin stále hlouběji řízeno prostřednictvím normality (přirozeností), která je identifikována řadou hodnotících, diagnostických, prognostických a normativních znalostí (Foucault, 2010, 134-135)

	„Raný Foucault,“	„Pozdní Foucault,“
Badatelská orientace	„sociální epistemologie,“	sociální historie
Metodologie	archeologie	genealogie
Postavení diskurzu	autonomie	širší zapojení nediskurzivního
Pojetí návaznosti historických období	plná diskontinuita	oslabená diskontinuita
Zkoumaná jednotka	epistéma a diskurz	dispozitiv

Robert Merton

teorie středního dosahu

Americký sociolog

1910 - 2003

sociologické paradigma - Kuhn, Merton

rozpracoval

Sociologie vědy (dílo)

klíčový pojem: **ANOMIE** - rozpad společnosti
a norem

P. Berger

- kniha - Sociální konstrukce reality spolu s Luckmannem
- A. Schutz -žáci
- společnost je výtvořem člověka
- objektivní realita neexistuje
- jazyk jako tvůrce reality
- klíčová je každodennost
- instituce

P. Bourdieu

- sociologie vzdělávání a kultury
- franc. myslitel
- habitus, sociální pole, třída
- teorie jednání - každodenní interakce
- rozdělil kapitály (ekonomicky, sociální, symbolický, kulturní)
- symbolický boj o pozice
- habitus - soubor dispozic

Přiřadte

- a) Antika – 40 léta 19.stol.
- b) 40 léta 19.stol – 20 léta 20 stol.
- c) Od 20. do 60 let 20 stol.
- d) Od 60 a 70 let 20 stol.

1. Období velkého hledání
2. Období velkých empirických výzkumů
3. Období klasické sociologie
4. Protosociologie

- Antika – 40 léta 19.stol. - Protosociologie
- 40 léta 19.stol – 20 léta 20 stol. - Období klasické sociologie
- Od 20. do 60 let 20 stol. - Období velkých empirických výzkumů
- Od 60 a 70 let 20 stol. - Období velkého hledání

1. **Teorie strukturace**

2. Etnometodologie

3. Sociologie vědění

4. Symbolický
interakcionismus

5. Strukturální
funkcionalismus

6. Sociometrie

7. Fenomenologická
sociologie

A. Taccot Parsons

B. Thomas Luckmann

C. Anthony Giddens

D. Charles Horton Cooly

E. Peter Berger

F. Alfred Schutz

G. Karl Mannheim

H. Jakob Moreno

I. Georg Herbert Mead

J. Robert King Merton

K. Harold Garfinkel

1. **Teorie strukturace**

2. Etnometodologie

3. Sociologie vědění

4. Symbolický
interakcionismus

5. Strukturální
funkcionalismus

6. Sociometrie

7. Fenomenologická
sociologie

C. Anthony Giddens

K. Harold Garfinkel

G. Karl Mannheim

I. Georg Herbert Mead

D. Charles Horton Cooley

A. Taccot Parsons

J. Robert King Merton

H. Jakob Moreno

B. Thomas Luckmann

E. Peter Berger

F. Alfred Schutz

Sociologie a její paradigmatata

1. Objektivistické (konsenzuální)

Společnost je souborem objektivně existujících stabilních struktur, jimž se jedinec jen pasivně přizpůsobuje. (Durkheim, Comte)

2. Konfliktualistické

Společnost nemá žádnou pevně danou strukturu, ale je to permanentní proces utváření střetáváním konfliktních zájmů jedinců a skupin. (Marx)

3. Interpretativní

Spol. struktury uvádějí lidé v život tím, jakým způsobem jim rozumějí, nebo nerozumějí, jaký jim připisují ve svém životě význam, jak si je pro sebe interpretují. Svět není souhrnem daného, ale tím, zač toto dané, lidé jednající v sociálním světě pokládají.

(Weber, Symbolický interakcionismus)

4. Strukturálně funkcionální

pohlíží na společnost jako na sociální systém (organismus), jehož každá část plní určitou funkci a který má určité systémové potřeby, které musejí být uspokojeny, má-li systém v prostředí přetrvat. (Aristoteles, Spencer, Německá formální sociologie, Strukturální funkcionalismus)